

կարևորութիւնը ամենայն մարդու համար, զգալով միանգամայն Համաժողովուրդի և Վարչապետի կողմից բնակող Հայ մանկուհի կարօտութիւնը, նոցա ապագայ երջանկութեան շուրջ պատրաստեցին՝ հիմնելով երկու ծխական դպրոց: Եւ արդիւնաւէտ յարատեւութեան համար ևս հոգաբարձութիւններ կազմելով, կը ջանան հիմնաւոր կարգաւ, և վայելուչ բարեկարգութեամբ զարգարիւ իւրեանց հիմնադրած երկու դպրոցները: Ուստի ըզմանալով յաջողութիւն և կարողութիւն թէ՛ գլխաւոր վերատեսչի Պ. Միքայէլի Խանաղեանց և թէ՛ հոգաբարձուացն, արժան կը համարւիմք յաւելուլ զայս ևս, որ Աստուծով իգական սեռի զատարարակութեան և լուսաւորութեան համար ամենակարեւոր դպրոցաց հիմնադրութեան պէտքն ևս կը լրացնեն:

Երնջակու Ս. Կարապետի վանահայր Արժան. Յովհաննէս վարդապետ Փեշմալճեանց՝ յիշեալ Վանուց զանգակատան որմունքը և սաղայատակը վերանորոգել և յարգարիւ տուած ժամանակ, անցեալ փետրվար ամսոյ սկիզբը, Վանուց որմոյն արեւմտեան ճակատի զանգակատան բռուած եղիւքը, արդէն անձրեւներէ մաշուած լինելով՝ ծեփքին ներքեւէն հայկական առուից նշաններ կը դիտէ և անմիջապէս զրուածքին երեսը կը մաքրէ, և մեծաւ զգուշութեամբ հետեւեալ հետաքրքրական արձանագրութիւնը կը կարդայ:

«Շնորհիւ Տեառն և մեծին Աստուծոյ, մեք միաբան սուրբ Կարապետի Վանից Երնջակու՝ Եսայի և Վաղար վարդապետքս տեսանելով զքայքայումն Սննատանիս՝ հիմնարկեալն ի Մաղաքիաց ձգնաւոր վար-

դապետէ Վրիմեցւոյ և աւարտեալն ի Յովհաննէս Որսանեցի մեծ վարդապետէ՝ որդւոյ Իւանէի մեծի իշխանին Վաղատնոյ յամի Տեառն ՌԵՋԷ և ի թուին Հայոց ՊՂ. նորոգեցաք զվանս ի հիմանէ կոխածոյ վեմօք՝ արօք Ազգիս Հայոց, ի Կաթուղիկոսութեան սրբոյ Լշմիաճնի Տեառն Յակոբայ Ղ. Ջուղայեցւոյ, ի Թագաւորութեան Պարսից՝ փոքր Շահապասայ յամի Տեառն ՌՈՒՆՕ. և ի թուին Հայոց ՌՇՆ և զնեալ յանիրաւացի տիրապետողաց երկրիս Վախիճեանայ, յանձնեցաք վանիցս ի տիրապետութիւն յաւիտեան զկալուածս՝ որ յառաջն ևս էր Վանիցս, որոյ արեւելեան սահմանն է գիւղն Ապարաններն, հիւսիսայինն՝ Վանուց քարահանքն, արեւմտեանն՝ Արեւիքոյն իւր սարովն մինչև Խորձորագլուին. իսկ հարաւայինն՝ Վանաց քարն և անտի գետովն ցԱպարներն. ով որ վաճառել կամ յափշտակել ջանայ, մասն Յուդայի և Կայէնի առցէ. իսկ եթէ ի մահմետականաց իցէ, յԱստուծոյ և փեղանպարէն նալլաթ Ռ. Ռ. նալլաթ կրեցէ»:

ԱԳԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՕՐԻՈՐԴԱՅ

Ի ՍԱՄԱԹԻԱ:

Ոչ սակաւ ուրախութիւն պատճառեց մեզ ի Սամաթիա (Վ. Պօլսոյ արուարձանը) հաստատուած Ազգական վարժարանն Հայ օրիորդաց:

Վերջին մեծ հրդեհը՝ որ Սամաթիոյ՝ արդէն քանիցս պատահած հրկիզութիւններէ զրկեթ, աղքատացած Հայերը՝ ոչ թէ իւրեանց բնակարաններէն միայն, այլ և երկու մեծ կիսաքարու կիր եկեղեցիներէն, հարուստ

Մատենադարանէն, և անուանի ու բազմադր-
դիւն երկսեռ վարժարաններէն զընկելով, մեծ
արտաճութեան ու դառն արտասուաց ենթար-
կած էր տեղւոյն Հայ - հասարակութիւնը
'ի պատճառս կորստեան անձնական գոյից և
Ազգային բարեպաշտական կալուածոց: Իսկ
ուսումնասէր մասին առաւել զգալի ու կրս-
կծելի էր վարժարանաց պակասութիւնը:

Բայց օրհնեալ լինի այն Ազգասէրը, այն
անձնանուէրը, որ միշտ գործովք հաստա-
տել սիրելով իւր վառվռուն եռանդն ու
փնջ գրացմունքները, այս անգամ ևս Սա-
մաթիաբնակ Հայոց*) անձկութեանց լրման
բարերար հանդիսացաւ՝ ջերմեռանդ և բարե-
պաշտ Հայ ժողովրդեան սիրայօժար նուէր-
ներով և սրօք հաստատելով Ագապեան
Հայ - օրիորդաց վարժարանը:

Անտարակոյս եմք, զի բարեոք գաստիա-
րակութեամբ կրթեալ և ուսեալ Հայ մայ-
րեր պիտի պատրաստուին նոյն ցանկալի ու
բարեպաշտական յարկին ներքե՝ ապագայի
համար 'ի փառս և 'ի պարծանս Հայ - Ազ-
գութեան: Արու՛մ (ինչպէս նաեւ այլոց ամե-
նեցուն համար միանգամայն, ուր և երբ որ
հիմնուած լինին) մեր սիրելի Ազգայինք՝
լստ չափու զգացմանցն, չ'պիտի խնայեն
իւրեանց նպատտ ու օժանդակութիւնքը:

*) Աստ արժան է յիշել, որ Սամաթիաբնակ Հայր
հրկիզեալ ար ա կ ա ն վարժարանին կարօտութիւնն
արդէն լրացուցին առժամանակեայ մի յարմար յարկի
ներքեւ հաւաքելով Հայ մանկտին, ուր նոցա մտա-
ւորական լուսաւորութեան եւ դաստիարակութեան
եւ այլն կը ջանան:

Իսկ նոր շինուելիք վարժարանին ի նպատտ, վսեմ.
Մկրտիչ պէյրէյի տեանէն երկու հարիւր օսմ. ոսկի (4550
արծ. մանէթի չափ) նուէր ընդունած են կանխաւ.
Բայց պայն իբրեւ դրամադրուս պահելով կը շահեցնեն,
սրպէս զի ի ժամանակին ի գործ դնեն կամ դպրոցի
շինութեան եւ կամ նորա պահպանութեան:

Այդ այս առթիւ Արարատը ամենայն
սիրով և բերկրութեամբ պարգեւով խորին
շնորհակալութիւն առ մեծագոյատիւ Ա.Յ.Փ.
Ազգասէր անձն, կը դովէ նորա ամենայն
ժամանակ ունեցած բարի բարի դիտմունքը
և նպատակները: Այլ և կատարեալ յաջո-
ղութիւն և յարատեւ ու արդիւնաւոր զար-
գացումն կը բարեկալութէ յիշեալ վարժա-
րանին:

Ս. Լ. ջմիածնի տաճարի արեւմտեան պա-
տին կից շինուած փոքրեթաւոր երեք պահա-
րանները կը յուսամք, որ մէկ ամիսէն կը
լրանայ:

Սոյն պահարանաց շինութիւնը տաճա-
րին հետ հատուտ կապելու համար, հին
պատին երեսի քարերը և այլն հանուած
ժամանակ, տաճարին հարաւային արեւմտե-
ան անկիւնէն վերին հին և գողտուկ պա-
հարանը կը բացուի, և եկեղեցական զար-
դուց սնտուկները երեւելով, գործաւորք կը
կարծեն մի նոր դիւտ լինել. ուստի ձայն
կը տան լուսարարին և միաբանից, որք կեր-
թան և կը տեսնեն, թէ ինքեանց ծանօթ՝
տաճարին վերին փոքր պահարանն է: Այս
եղելութիւնը հեռաւոր երկիրներ և կողմեր
զանազան տարաձայնութեանց առիթ տը-
ված լինելով, հալկ դատուեցաւ ներկայիւս
հրատարակել անտեղի տարաձայնութեանց
բոլորովին սուտ և սխալ լինելը:

ՄԱՆԱԳՈՅԺ

Չատիկի հոգեգուարձ տօնն այս տարի
սիրախառն երեւթ մ'առաւ Պէշեկթաշի
մէջ՝ մեծածուն անձի մը մահուամբ, որ դա-
րուս մէջ եկած զացած նշանաւոր ազգայ-